

Sebastian Ziółek

Józef Arecki (1884-1940)

Józef Arecki urodził się w 1884 roku w Przemyślu jako Józef Koza. Po zdaniu egzaminu dojrzałości uzyskał patent nauczycielski i w 1903 roku rozpoczął pracę w szkołach w Przemyślu, a następnie we Lwowie, gdzie uczył matematyki, fizyki i historii naturalnej. W 1914 roku zmienił nazwisko na Arecki. Rozpoczął także studia wyższe na Uniwersytecie Lwowskim, zakończone w 1917 roku uzyskaniem tytułu doktora filozofii z zakresu filologii polskiej. Obronił rozprawę doktorską zatytułowaną „*Rozbiór krytyczny kazań i homilii Hipacego Pocieja*”. Po uzyskaniu wyższego wykształcenia pracował w żeńskim seminarium nauczycielskim oraz w Krajowej Szkole Kupieckiej w Przemyślu, gdzie uczył języka polskiego, języka ruskiego oraz matematyki. W okresie plebiscytu Arecki przybył na Górny Śląsk i mianowany został szefem referatu polskiej propagandy plebiscytowej na powiat gliwicki. Po plebiscycie wrócił do pracy w zawodzie nauczycielskim w Przemyślu. W 1925 roku zaproponowano mu objęcie posady dyrektora Wyższej Szkoły Miasta Lublińca – taką nazwę nosił kiedyś obecny Zespół Szkół nr 1. Prawdopodobnie do Lublińca Areckiego zaprosił Feliks Orlicki, ówczesny burmistrz Lublińca, który w 1921 roku pełnił funkcję polskiego komisarza plebiscytowego w Gliwicach i podczas tej działalności poznał Areckiego. Do nowej placówki Arecki przybył pod koniec listopada 1925 roku, zastępując tymczasowego dyrektora, Józefa Bernharda. Koszty przeprowadzki z Przemyśla pokryła Rada Miasta. W Lublińcu Arecki rozpoczął energiczną działalność służącą rozwojowi pierwszej w mieście polskiej szkoły średniej. Początkowo skupił się na poszerzeniu jej bazy materialnej, a w 1926 roku doprowadził do przejścia tej samorządowej placówki przez władze państwowe. Utworzono w wyniku tych starań Państwowe Gimnazjum Męskie im. Adama Mickiewicza, które miało swoją

siedzibę w budynku naprzeciw gmachu sądu (obecnie mieści się tam wydział ksiąg wieczystych). Kolejnym etapem działalności Areckiego było pozyskanie środków na budowę nowego, większego gmachu szkoły. Dzięki wielu zabiegom i staraniom w latach 1928-1929 wzniesiono okazały budynek, w którym mieści się obecnie Zespół Szkół nr 1. Dodatkowo udało się uzyskać fundusze na budowę bursy uczniowskiej. Dzięki tym inwestycjom lubliniecka szkoła przejęła kształcenie Polaków mieszkających po podziale Górnego Śląska w Niemczech, potocznie zwanych „Opolanami”. W Lublińcu Arecki, oprócz pełnienia funkcji dyrektorskiej, nauczał języka polskiego i propedeutyki filozofii. Szczegóły funkcjonowania szkoły pod jego kierownictwem odnaleźć można w sprawozdaniu z działalności tej placówki za rok szkolny 1930/1931, zamieszczonym pod adresem internetowym: <http://mickiewicz.net.pl/muzeum/sprawozdanie-1931/>

Swoją pracę w Lublińcu dr Józef Arecki zakończył w 1932 roku. Zamieszkał w Krynicy-Zdroju, gdzie uczył w szkołach prywatnych, w tym w założonym przez siebie Gimnazjum. Zmarł nagle na atak serca, 15 maja 1940 roku, gdy dowiedział się o aresztowaniu przez Gestapo swojego jedynego syna, szesnastoletniego Tadeusza.

Autor dziękuje Panu doktorowi Tomaszowi Pudłockiemu z Zakładu Historii Oświaty i Kultury Instytutu Historii Uniwersytetu Jagiellońskiego, za przekazanie materiałów dotyczących działalności J. Areckiego przed przybyciem do Lublińca oraz rodzinie Areckich za przekazane materiały z archiwum rodzinnego.